

ks. Robert Ptak SCJ

Wyższe Seminarium Misyjne Księży Sercanów w Stadnikach

SPRAWOZDANIE Z SEMINARIUM NAUKOWEGO
SPLENDOR VERITATIS A POSTPRAWDY
W DZISIEJSZYM ŚWIECIE,
LUBLIN, 24 MARCA 2018 ROKU

REPORT FROM THE SCIENTIFIC SEMINAR
SPLENDOR VERITATIS AND THE POST-TRUTH
IN TODAY'S WORLD,
LUBLIN, MARCH 24, 2018

W sobotę, 24 marca 2018 roku, o godz. 11.00 w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II w Lublinie odbyło się seminarium naukowe pt. *Splendor veritatis a postprawdy w dzisiejszym świecie*. Zostało ono przygotowane przez Towarzystwo Przyjaciół Fundacji Jana Pawła II z Warszawy oraz Instytut Jana Pawła II KUL z Lublina we współpracy z Domem Fundacji Jana Pawła II w Lublinie.

Uczestników spotkania przywitała moderatorka seminarium red. Ewa Czaczkowska z Warszawy, podkreślając obecność prelegentów i gości, wśród których znaleźli się: abp dr hab. Stanisław Budzik, metropolita lubelski i wielki kanclerz KUL; dr hab. Ewa Agnieszka Lekka-Kowalik, prof. KUL, dyrektor Instytutu Jana Pawła II, Ośrodka Badań nad Myślą Jana Pawła II i redaktor naczelna czasopisma „Ethos”; o. Stanisław Tasiemski OP z Warszawy oraz Ewa Bednarkiewicz, prezes Towarzystwa Przyjaciół Fundacji Jana Pawła II z Warszawy.

We wprowadzeniu do seminarium abp Stanisław Budzik nawiązał do osoby św. Jana Pawła II, który był bardzo mocno związany z Katolickim Uniwersytetem Lubelskim. Przywołał historię pytania zadanego ojcu świętemu o najważniejsze słowa znajdujące się w Ewangelii. W odpowiedzi miały paść słowa: „Poznacie prawdę, a prawda was wyzwoli” (J 8,32). Stały się one swoistą dewizą Jana Pawła II i jego służby prawdzie. Encyklika *Veritatis splendor* (1993) jest tego najlepszym przykładem. Arcybiskup Budzik nawiązał także do sylwetki drugiego wielkiego Polaka, kard. Stefana Wyszyńskiego, którego łączyły szczególne więzi zarówno z KUL, jak i z archidiecezją lubelską. Wszystkim uczestnikom seminarium arcybiskup życzył owocnego spotkania w odkrywaniu blasku prawdy, która „jaśniej we wszystkich dziełach Stwórcy, w szczególności zaś sposób w człowieku, stworzonym na obraz i podobieństwo Boga” (Jan Paweł II, *Veritatis splendor* [dalej: VS], Wprowadzenie).

Pierwszy referat, zatytułowany *Jana Pawła II „Veritatis splendor” – drogowskazy dla życia spełnionego*, przedstawiła dr hab. Ewa Agnieszka Lekka-Kowalik. Swoją prezentację rozpoczęła od słów z wprowadzenia do encykliki *Veritatis splendor*: „Prawda oświeca rozum i kształtuje wolność człowieka, który w ten sposób prowadzony jest ku poznaniu i umiłowaniu Pana”. Stwierdzenie to wskazuje, że poszukiwanie i odkrywanie prawdy przez człowieka ma służyć jego prawdziwemu i najwyższemu dobru. Stąd też w rozwinięciu tematu prelekcji zostało przedstawione kilka drogowskazów, jak i gdzie znaleźć to dobro, które w konsekwencji nada życiu człowieka sens i obdarzy go szczęściem. Podstawowym drogowskazem dla życia spełnionego jest uważne i dogłębne rozeznawanie idei i prawd proponowanych człowiekowi, a wypływających z różnych źródeł. Druga wskazówka wymaga przyjęcia odpowiedzialności za prawdę – nawet gdy to wiąże się z różnorodnymi konsekwencjami. Kolejna sprawa na drodze do „życia spełnionego” to poszukiwanie przez człowieka prawdziwego sensu swojej egzystencji i pytanie o szczęście, którego miara znajduje się poza człowiekiem. Ten drogowskaz wiąże się z koniecznością dokonywania wyborów między dobrem a złem, przed czym człowiek nie może w żaden sposób uciec i wobec czego nie może pozostać neutralnym. Zdaniem prelegentki w poszukiwaniu „życia spełnionego” w prawdzie i wolności potrzebne są nam autorytety. Jest to szcze-

gólnie istotne w obliczu współczesnej tendencji człowieka do odrzucania autorytetów i stawiania siebie samego jako ostatecznego punktu odniesienia przyjmowanych postaw i podejmowanych działań. Stąd też zawsze aktualne pozostają pytania wyznaczające ramy naszej wolności w poszukiwaniu prawdy: Kim jestem i co dobrego mam czynić? Jaki jest cel mojego życia? Jaki jest sens mojego życia w perspektywie przemijalności? Zastąpienie prawdy postprawdą wiąże się z odrzuceniem prawdy obiektywnej, czyli istniejącej poza człowiekiem; prawdy, której autorem jest jedynie transcendentny Bóg.

W dyskusji prezentacji głos zabrali m.in. stypendyści Fundacji Jana Pawła II: Uliana Bila, Kateryna Shchhehelska, Vyaleta Khviatskovich, Yaroslav Kazymyryv, Andrii Matvieiev, a także ks. Robert Ptak SCJ, Valentina Fedorovich i Michał Koźbiał.

W następnej prelekcji dominikanin o. Stanisław Tasiemski poruszył temat: *Zagrożenia prawdy w środkach społecznego przekazu – „Totalitaryzm rodzi się z negacji obiektywnej prawdy”* (VS 99). Głównym wątkiem, wokół którego został przedstawiony ten temat, było stwierdzenie, że jedynie „Bóg, najwyższe Dobro, stanowi niewzruszoną podstawę i niezastąpiony warunek moralności, to znaczy przykazań, zwłaszcza przykazań negatywnych, które zabraniają, zawsze i w każdym przypadku, postępowania i czynów sprzecznych z osobową godnością każdego człowieka” (VS 99). W tym kontekście została przedstawiona aktualna sytuacja środków społecznego przekazu i ich rola w przekazywaniu prawdy o Bogu, człowieku i świecie oraz ich wzajemnych relacjach. Media stają się coraz bardziej potężnym orężem w walce ideologicznej, służąc grupom związanym z polityką i biznesem. Ogromnie niebezpiecznym zjawiskiem staje się manipulacja, która w sposób metodologiczny ma kreować w odbiorcach określone wartości i postawy, jednocześnie pozostawiając ich w przekonaniu, że to oni sami podejmują decyzje i przyjmują określone postawy jako akceptowalne i dobre. Rodzi się ciągle pytanie o kondycję dzisiejszych mediów i ich prawdziwą misję w świetle zagrożenia ze strony różnych form totalitaryzmu.

W ramach dyskusji moderatorka spotkania red. Ewa Czaczkowska zauważyła, że obecnie media stają się coraz bardziej przestrzenią rozrywki, nie zaś rzetelnej i obiektywnej informacji czy przekazu wartości.

Spoleczne środki przekazu posiadają swoje źródła finansowania, które nadają konkretny kształt kreowanej w nich rzeczywistości. Do dyskusji włączyli się także uczestnicy spotkania, m.in. stypendyści Fundacji Jana Pawła II: Anton Papliouka, Uliana Bila i Viktoria Khyzhniak.

Ostatnim punktem seminarium była prelekcja ks. dra Manfreda Deselaersa *Veritatis et post veritatis*, którą w imieniu autora zaprezentowała Ewa Bednarkiewicz. Autor jest niemieckim księdzem katolickim, wiceprezesem Krakowskiej Fundacji Centrum Dialogu i Modlitwy w Oświęcimiu. Temat dotyczący zagadnień prawdy i postprawdy we współczesnym świecie został przedstawiony z perspektywy pracy ks. Deselaersa na rzecz pojednania polsko-niemieckiego i chrześcijańsko-żydowskiego, a także jego duszpasterskiego zaangażowania w parafii Wniebowzięcia NMP w Oświęcimiu. Jego głównym zadaniem w podejmowanych działaniach jest próba mówienia „prawdy o Auschwitz”. Stara się to czynić, biorąc pod uwagę różnorodne punkty odniesienia. W niemieckich obozach zagłady ofiarami byli Polacy, Żydzi i inni przedstawiciele narodów Europy, także Niemcy i Rosjanie. Obecnie jesteśmy świadkami bardzo gorącej dyskusji wokół kwestii Holokaustu, co jeszcze bardziej domaga się odniesienia do prawdy obiektywnej o człowieku jako takim oraz prawdy historycznej.

Na zakończenie głos zabrali organizatorzy seminarium, dziękując za przygotowane prelekcje i aktywny udział zebranych. W imieniu Domu Fundacji Jana Pawła II w Lublinie głos zabrał dyrektor ks. Jan Strzałka SCJ, wyrażając uznanie i podziękowanie za podjęty temat w hołdzie Patronowi zarówno Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, jak i wspomnianej fundacji.